

BUDUĆNOST U KOMUNIKACIJI

(Mirenje u pomorskim sporovima)

Split, 20. svibnja 2011.

Siniša Štimac, odvjetnik u Splitu

Zakon o mirenju stupio je na snagu od 11. veljače 2011.
(prestali važiti Zakon o mirenju iz 2003., odnosno 2009.)

Uređuje mirenje u građanskim, trgovačkim, radnim i drugim sporovima o pravima kojima stranke mogu slobodno raspolagat.

Članak 1. stav. 1.

MIRENJE je svaki postupak bez obzira na to provodi li se na sudu, instituciji za mirenje ili izvan njih u kojemu stranke nastoje sporazumno riješiti spor uz pomoć jednog ili više izmiritelja koji strankama pomažu postići nagodbu bez ovlasti da im nametne obvezujuće rješenje.

Članak 3, stav. 1.

IZMIRITELJ je osoba koja na temelju sporazuma stranaka provodi postupak mirenja.

Članak 3. stav. 2.

...

Prilikom tumačenja odredaba ovoga zakona treba se ravnati načelima savjesnosti i poštenja te međunarodno prihvaćenim standardima mirenja izraženima u aktima Europske unije, Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe

Članak 4. stav. 1.

MIRENJE se može provoditi neovisno o tome vodi li se o predmetu spora sudski, arbitražni ili drugi postupak.

Članak 5. stav. 1.

...

Nagodba sklopljena u postupku mirenja obvezuje stranke i ovršna je isprava ako je u njoj određena obveza na činidbu te ako sadrži klauzulu ovršnosti

Članak 13. stav. 1. i 3.

U zakonu je implementirana direktiva **2008/52/EC** Europskog parlamenta i vijeća od 21. 05. 2008.

Zakon o mirenju u odredbama o prekograničnom rješavanju sporova mirenjem (član. 21. do 24.) preuzima kogentne norme direktive koje stupaju na snagu danom pristupanja RH Europskoj Uniji.

Rješavanje sporova mirenjem izravno pridonosi ostvarenju prava na pravično suđenje u razumnom roku koje je zajamčeno Člankom 29. Ustava i Člankom 6. Europske konvencije za zaštitu prava.

Poticanje sporazumnog rješavanja sporova pridonosi smanjenju radnog opterećenja sudova (*preporuka Vijeća Europe o sprječavanju i smanjivanju prekomjernog opterećivanja sudova R(86)12*)

Poticajem mirenja pojednostavljuje se i ubrzava sudski postupak (*Preporuka Vijeća Europe o mjerama za povećavanje dostupnosti pravosuđa R(81)7*).

Ovo se odnosi i na **pomorske sporove**, uključujući i odredbe Zakona o parničnom postupku sa svim izmjenama i dopunama koje nude brojne mogućnosti za sklapanje sudske nagodbe i afirmiranje postupka mirenja.

Iz navedenih odredbama ZPP-a proizlazi sljedeće:

- **Postupak mirenja** može se provoditi u svim stadijima postupka (Prvostupanjski, žalbeni po revizije i sl.)
- Suci koji vode postupak ovlašteni su uputiti stranke na mirenje u postupcima koji se provodi izvan suda
- Nagodba koja je sklopljena pred sucem izmiriteljem u postupku mirenja ima značaj sudske nagodbe (izjednačena je sa sudskom nagodbom) (čl. 186.d)

Iz navedenih odredbi ZPP-a proizlazi sljedeće:

- Mirenju pogoduje i načelo otvorenog pravosuđenja gdje u dokaznom postupku sud obznanjuje strankama svoja stajališta o pravnoj kvalifikaciji sporno pravnog odnosa i iznosi stajališta o činjenicama koje su odlučne za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva i o dokazima koje treba izvesti da bi se te činjenice utvrdile.
- Odredbe **članka 219. stav. 2. i 298.** obvezuju sud da kada postoji potreba u otvorenom raspravljanju sa strankama da ukazuje na nedostatnosti izvedenih dokaza i potrebu izvođenja dodatnih.

Iz navedenih odredbi ZPP-a proizlazi sljedeće:

Tu su i ostale odredbe ZPP-a kao:

- Čl. 5. - davanje mogućnosti stranci da se izjasni o zahtjevima i navodima protivne strane
- Čl. 10. - provođenje postupka bez odugovlačenja u razumom roku
- Čl. 221. – ne trebe dokazivati činjenice koje je stranka priznala pred sudom u tijeku parnice
- Čl. 223. – slobodna ocjena dokaza
- Čl. 311. – nastojanja da se rasprava dovrši na jednom ročištu

Dugotrajni sudski postupci uključujući troškove postupka, kamate i sl., nisu u interesu niti jednoj od stranaka, jer sudski postupak sam po sebi predstavlja parnicu suprotnih interesa u kojoj stranke iznose činjenice i dokaze koje im idu u prilog, ali im je u interesu da sačuvaju korektne i dobre poslovne odnose s drugom stranom u sporu.

MIRENJE je šansa za odvjetnike, suce, pravnike, vještake u smislu osobne afirmacije, bolje zarade i sudjelovanja u stvaranju učinkovitog pravnog sustava.

Od odvjetnika sve počinje, on inicira postupak, on mora biti afirmativan, mora vjerovati u uspjeh sporazumnog rješavanja predmeta.

Odvjetnici svojom kreativnošću, stručnošću i poznavanjem psihologije, te komunikacijom utječu na ritam i učinkovitost postupka, a posebno na komunikaciju stranaka u postupku, vještaka i suca.

Odvjetnici su ovlašteni i dužni pružati pravnu pomoć (čl.7/2 Zakona o odvjetništvu i čl. 89.a/1 ZPP-a), te odgovorno poduzimati radnje koje koriste stranci, osobito u pomorskim sporovima

-Bitna je uloga suca da na kvalitetan način vodi raspravu i pomaže punomoćnicima – odvjetnicima kod komunikacije te mirenja s ciljem sporazumnog rješavanja predmeta.

Time se sudac:

- afirmira kao *dominus litis* (“drži konce u rukama”)
oslobađa se straha od ukidbenog rješenja
drugostupanjskog suda
poboljšava komunikaciju s vještacima i strankama
ima vrlo aktivnu ulogu u postupku
sprječava mogućnost zlouporabe procesnih ovlaštenja
stranaka

MIRENJE ne smije ostati samo ideja. Ono se mora provesti u praksi i dovesti do učinkovitosti parničnog postupka.

Pružá prigodu sucima i odvjetnicima za njihovu afirmaciju te približavanje pravnim stečevinama i praksi Europskog prava i pravosuđa te upoznavanju i prihvaćanju sudske prakse modernih europskih zemlja. Otvara nova tržišta odvjetnicima te omogućuje komunikaciju i povezivanja odvjetnika i sudaca širom svijeta.

MIRENJE je svjetski trend koji daje nadu za budućnost.

TEMELJI SE NA KOMUNIKACIJI.

**Komunicirajmo što više, jer je
šutnja kočnica za bolju
budućnost.**